

1896 - 1996, un segle de RONDALLES MALLORQUINES

Joan M. Mas

"Les nostres rondalles! Les pobretes anaven aperduades feia segles, per ací i per allà. Moltes havien perdudes ses colors i era poqueta la carn i la tòria que els quedava (...) No me podia resignar a veure desaparèixer unes contarelles que, rebudes dins els braços del poble enamorat d'elles, foren ses xalestes i dolces companyones per espai de tants segles, i li feren fer tantes de rialles i oblidar tantes de penes (...) Amb el major esment he procurat i malavejat reproduir llur fesomia primitiva, plena de gràcia, energia i relleu; i les he endiumenjades i enllestides amb les robes més fines i precioses i amb les joies de més valor que he trobades dins la caixa maternal de la nostra llengua"

D'aquesta manera explicava mossèn Alcover, l'any 1931, com va dur a terme l'*Aplec de Rondaies Mallorquines*.

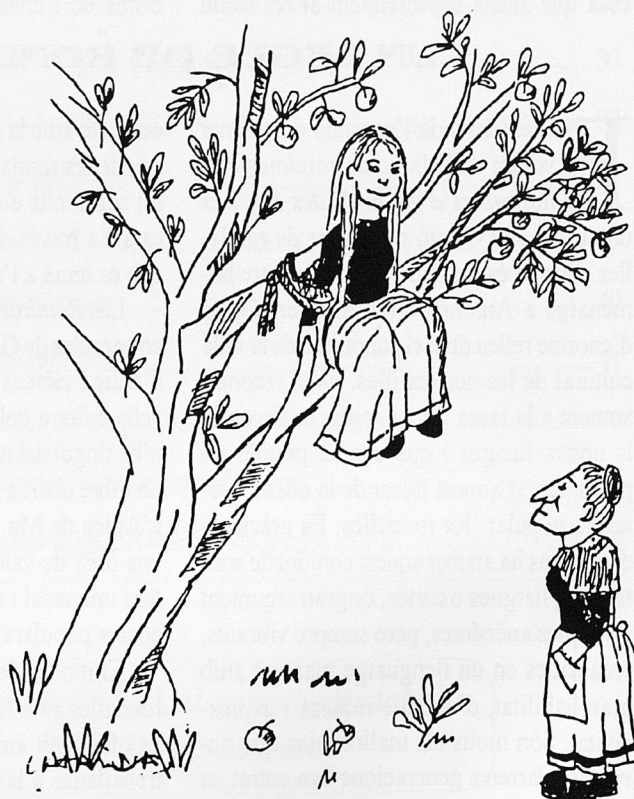
Enguany es compleix el primer centenari de la publicació del primer volum de l'*Aplec*, obra de mossèn Antoni Maria Alcover i Sureda. Les rondalles foren recollides directament pel canonge de Manacor mentre recorria les comarques de l'illa de Mallorca, especialment la de Manacor. Els seus informadors foren persones de distinta procedència geogràfica i de classes socials també diverses, preferentment de les capes populars, aquelles que més habitualment practicaven la sana tradició de contar-se contes. Mn. Alcover feia contar la rondalla a una persona que la sabia per tradició oral i n'annotava una primera redacció en una llibreta. Després l'elaborava literàriament, amb un llenguatge molt ric i

ple de repeticions i sinònims, hiperbòlic i profundament amarat de la realitat mallorquina. Com diu en Jaume Guiscafrè, "el llenguatge i l'ambientació insular proporcionen l'empremta de mallorquinitat a les rondalles, ja que aquestes narracions són comunes a molts de països de l'àmbit eurasiàtic. Mossèn Alcover, doncs, no és el creador de les rondalles mallorquines, sinó un recol·lector i un reelaborador d'aquest llegat narratiu. Mossèn Alcover en va voler deixar constància escrita i d'aquesta manera evitar que uns

contes que es transmetien oralment poguessin perdre's algun dia. Preocupat sobretot per la netedat de les rondalles, evitava o dissimulava al màxim els elements que fessin referència explícita a qüestions sexuals i ni tan sols arplegava aquelles de caràcter eròtic o massa groller. Tampoc no es preocupava de la classificació ni de l'ordenació de les rondalles i es deixava guiar per la intuïció i pel gust personal. Això no treu, però, valor folklòric ni científic a la seva tasca"¹.

Josep Pla va definir les rondalles mallorquines com una de les coses més serioses que s'han escrit mai en cap llengua; un monument de la nostra llengua amb sabor únic. Les rondalles són narracions populars que reflecteixen un univers màgic, històries amb uns arguments de tipus universal, és a dir, es poden trobar contes xinesos amb arguments semblants. Tenim *rondaies* d'animals, fantàstiques, religioses, novel·lesques, sobre gegants, anecdotiques, basades en llegendes, supersticions o fórmules màgiques.

"Es jai de sa barrequeta és la primera

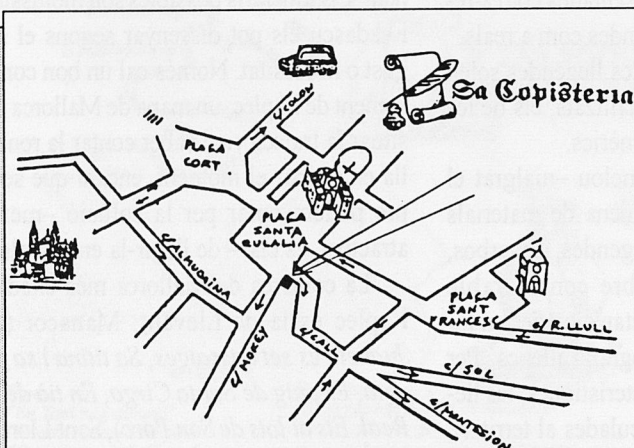

²Pròleg de l'obra de Pere Morey,
Rondalles pels qui les saben totes
(Ed. Moll. Palma. 1979)

Sa Copisteria
des Call S.L.

- **Fotocòpies**
- **Multicòpies**
- **Fotocòpies en color**
- **Còpies de plànols**
- **Plastificacions**
- **Enquadració ràpida**
- **Revistes i fullets**
- **Impressió làser**
- **Impremta ràpida**
- **Termografia**
- **Servei de telefax**
- **Fotocòpies en paper ecològic reciclat 100%**
- **Venda de paper reciclat**
- **Servei de recollida i entrega a domicili**
- **Professionalitat total**

En ple Centre Històric